

Vybrané studie zdravotního stavu

Evropský průzkum zdravotního stavu - EHES 2014

- **Evropský průzkum zdravotního stavu (EHES) je mezinárodním projektem, kterého se účastní řada evropských zemí. Cílem projektu je sběr srovnatelných a kvalitních dat o zdravotním stavu a zdravotních rizicích evropské dospělé populace. V Česku v letech 2010–2011 proběhla pilotní etapa studie ve dvou lokalitách; od června 2014 do února 2015 potom následně probíhala 1. etapa celorepublikového šetření.**

Co je EHES?

- Výběrové šetření zdravotního stavu populace s lékařským vyšetřením.
- Je národní modifikací celoevropské studie EHES – European Health Examination Survey.
- Snahou je odhalit skrytá zdravotní rizika v populaci.
- Cílem EHES je získat srovnatelné údaje o zdravotním stavu osob v evropských zemích.
- Studie zahrnuje lékařské vyšetření: měření výšky, hmotnosti, obvodu pasu, krevního tlaku; stanovení celkového a HDL-cholesterolu a HbA1c (glykovaného hemoglobinu) v žilní krvi.

Východiska studie EHES

- Srdečně-cévní onemocnění způsobují téměř polovinu úmrtí v ČR a jsou jednou z hlavních příčin předčasných úmrtí (do 75 let).
- Na vzniku těchto onemocnění se podílí pět klíčových rizikových faktorů: vysoký krevní tlak, nadváha a obezita, kouření tabáku, vysoká hladina celkového cholesterolu v krvi a vysoká hladina cukru v krvi.
- **Hlavním rizikovým faktorem lze do značné míry předcházet a léčit je.**
- Na prevenci kardiovaskulárních onemocnění je v členských zemích EU určena jen malá částka ročních výdajů na zdravotnictví (3 %).

Jak může EHES pomoci a co účast ve studii přinese?

- Účastník studie získá přehled o svém zdravotním stavu a možném zdravotním riziku a bude mít možnost konzultovat svůj zdravotní stav se zdravotníky (20-50 % osob nezná své hodnoty krevního tlaku, cholesterolu a hladiny cukru v krvi).
- Získaná data poskytnou informace o klíčových zdravotních ukazatelích, které nejsou z jiných zdrojů dostupné a jejich skutečný výskyt v populaci je odlišný než uvádí rutinní statistiky, kde jsou údaje získávány především z registrů již léčených pacientů.
- Poskytne podklady pro včasnou přípravu a realizaci preventivních programů.

Šetření EHES 2014

- se v Česku uskutečnilo **od 15. června 2014 do 28. února 2015** v návaznosti na dotazníkové šetření o zdraví - [EHIS 2014](#).
- Bylo zajištěno Státním zdravotním ústavem, krajskými hygienickými stanicemi, zdravotními ústavami a zdravotnickými zařízeními ve všech krajích Česka.
- K vyšetření bylo pozváno 3850 náhodně vybraných osob ve věku 25 až 64 let.

Šetření EHES 2014

- **Lékařské vyšetření zahrnovalo:**
 - měření výšky, hmotnosti a obvodu pasu,
 - měření krevního tlaku,
 - stanovení celkového a HDL-cholesterolu a HbA1c (glykovaného hemoglobinu) v žilní krvi.
- Výsledky šetření se momentálně zpracovávají, budou zveřejňovány v průběhu roku 2016.
- **Základní informace o realizaci a průběhu Evropského výběrového šetření o zdraví (EHIS 2014) a Evropského lékařského vyšetření (EHES 2014) [zde](#).**

HAPIEE - kohortová studie zdravotního stavu

- **Mezinárodní kohortová studie HAPIEE – Health, Alcohol and Psychosocial factors in Eastern Europe – sleduje dopad životního stylu a psychosociálních faktorů na zdravotní stav populací ve vybraných státech střední a východní Evropy.**

- Studie HAPIEE je prospektivní kohortová studie sledující městskou populaci středního a vyššího věku, která probíhá **od roku 2002** v sedmi městech Česka - **Hradec Králové, Jihlava, Havířov, Karviná, Kroměříž, Liberec a Ústí nad Labem**, v Polsku ve městě **Krakov** a v Rusku ve městě **Novosibirsk** a od roku 2005 také v litevském **Kaunasu**.
- Celý projekt je organizován a koordinován **University College London** ([UCL Central and Eastern European Health Research Group](#)) a u nás je průběh studie zajišťován **Státním zdravotním ústavem**.

Průběh studie v ČR

- **1. vlna studie HAPIEE - Zdraví a životní styl**
- Na začátku studie v letech **2002 až 2005** bylo ve zvolených městech ČR náhodným stratifikovaným výběrem osloveno zhruba 16 000 osob ve věku 45-69 let, kdy oporou výběru byly městské registry.
- Celkem bylo v této fázi do projektu získáno **8857 osob** (respondence 55%).
- Osoby, které souhlasily s účastí ve studii (respondenti), se v počáteční fázi studie, nazvané „**Zdraví a životní styl**“, zúčastnily dotazníkového šetření a zároveň se podrobily lékařskému vyšetření, včetně odběru krve.

- **2. vlna studie HAPIEE –
Kvalita života stárnoucí populace**
- Další fáze studie proběhla v letech **2006-2008**. Respondenti, kteří se zúčastnili počáteční fáze studie, byli znovu osloveni a požádání o aktualizaci informací o zdravotním stavu a o poskytnutí dalších informací týkající se zejména zdravého a aktivního stárnutí a ekonomické situace.

- **Průběžné sledování**

- Účastníci studie jsou dále zhruba každé dva roky sledováni poštovní formou. Korespondenční formou jsou aktualizovány informace o zdravotním stavu, dále je zjišťován výskyt srdečně cévních onemocnění a cévních mozkových příhod, včetně průběhu nemoci, hospitalizace či podstoupení léčebných zákroků. Poštovní dotazník byl respondentům zaslán v letech **2005-2006, 2007-2008, 2009-2010** a v roce **2012**.